

TISZTELT MEGEMLEKEZŐK!

Ünnepi beszédem *első felében* felidézem összefoglalóan a 165 évvel ezelőtti eseményeket, mely történések ma is megdobogtatják szívünket. A *második részben* arról szólok, hogy mi a mai üzenete az Abádszalóki református lelkipásztor szemszögéből.

I. AZ 1848/49 FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC ESEMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÓ FELIDÉZÉSE

Szoktuk mondani: „**március 15-e** a bátorság ünnepe”. A **bátorság és a nemzeti összetartozás** megélésének, átélésének ünnepnapja is.

A Habsburg önkényuralom elleni változtatás igénye érlelődött már az 1800-as évek elején. Egyre több hazafi hangzott a sérelmeit, de a változtatni akaró reformerek akkor még kevesen voltak.

I. Ferenc császár és király, valamint környezete, elsősorban az osztrák ipari vállalkozók a birodalmi politika hívei voltak, szemben a nemzeti

sajátosságokkal. Ha a magyar országgyűlés nem szavazta meg a többletadót, akkor a király 14 évig össze sem hívta azt, rendeletekkel kormányzott.

A Birodalom a hivatali központosítás módszerét alkalmazta. A döntéseket a nemzeti kérdések iránt közömbös birodalmi arisztokrácia hozta. A Birodalom egységét pedig a központi akaratnak alárendelt, arcnélküli hivatalserg biztosította. És természetesen a hadsereg.

A magyar társadalmat a rendi előjogok széttagolták ugyan, de a magyar nyelv jogaiért vívott harc egy táborba gyűjtötte a nemzeti önállóság híveit. Magyarországon nem a magyar volt a hivatalos nyelv.

„*Szegényes szókincse*” –mondták róla- nem alkalmas a politika, a gazdaság és a kultúra akkori szintjének kifejezésére. Kazinczy Ferenc vezetésével olyan nyelvújító munka, mozgalom indult, mely 10 ezer új magyar szóval gazdagította nyelvünket, és alkalmassá tette a latin és a német nyelv helyett az ország hivatalos nyelvvé tételére. Ezt az 1844-es országgyűlés törvénybe is iktatta. A nemzeti kultúra, virágzásnak indult, mind az irodalom, a képzőművészet, építészet, zene

területén; olyan mecénások áldozatvállalásával, mint Festetics György, Széchenyi Ferenc vagy Széchenyi István.

Az 1825 óta gyakran ülésező országgyűlések, országgyűlési viták azonban nem tudták elérni az akkori kor, parancsoló szükségletét: a jobbágyok felszabadítását, a törvényelőtti egyenlőséget, a magyar önrendelkezést magyar minisztérium által, a nemzeti bankot, magyar hadsereget, közös teherviselést.

Erre csak a március 15-i forradalom volt képes. Forradalom volt, fegyveres harc nélkül, szemben az európai véres küzdelmekkel.

Március 15-én a pesti nép, a lelkes sokaság Petőfi Sándor, Jókai Mór, Vasvári Pál és még sok lánglelkű ifjú vezetésével megteremtették a sajtószabadságot.

Kinyomtatták a Nemzeti dalt, és a 12 pontot. Ezeket a követeléseket aláírták a városháza vezetésével, és a Helytartó Tanáccsal is. Tehát győzelemre vitték mindazokat a fontos és szükséges kérdéseket, amelyeket a reformországgyűlések csak lassan, araszolva tudtak előrevinni.

„Mit kívánt a magyar nemzet?”

1. Sajtószabadság, a cenzúra eltörlésével.
2. Felelős minisztérium Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlés Pesten.
4. Törvényelőtti egyenlőség polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Úrbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdszék, képviselőlet egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bank.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, a magyar katonákat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. Politikai státusfogyók szabadon bocsáttassanak.
12. Unió Erdéllyel.

Maga a pesti forradalom azonban még kevés lett volna az országos átalakulás keresztülvitelére.

Az eredmények rendszerre formálásához, törvényesítéséhez a Kossuth Felirati javaslatával

Bécsbe utazó országgyűlési küldöttség sikerére volt szükség.

Kossuthnak, Batthyány Lajosnak és több más követnek felbecsülhetetlen érdeme van abban, hogy az országgyűlés mindkét háza ezeket a törvényjavaslatokat elfogadta.

Túl a 12 ponton, 31 törvényt alkotott.

A király a bécsi és a pesti forradalom miatti szorult helyzetében szentesítette a magyar nép akaratát. Személyesen jelent meg a pozsonyi országgyűlésen 1848. április 11-én és ünnepélyesen aláírta a 31 új törvényt.

Ezzel olyan állam jött létre, amely rendelkezett az önállóság legfontosabb kellékeivel: Magyar Nemzeti Bank, népképviselő, közös teherviselés. A lakosság 80%-a vált tulajdonossá az úrbéri viszonyok megszüntetése által.

Mint már említettem a király együttműködése népünkkel csak kényszerből történt. Szorult helyzetében látszólag engedett, de az első adandó alkalmat felhasználta, hogy mind ezt visszavonja. Ellenünk uszította a nemzetiségieket, fegyverrel küldte a horvát hadsereget Jelasics vezetésével.

A jogaiért, a szabadságáért, családjáért küzdő új magyar hadsereg azonban kiűzte Jellasicsékat.

A második fegyveres támadást, Windischgrécéket, a dicsőséges tavaszi hadjáratban győztük le.

A harmadik támadásuk az orosz cár segítségével történt, és ekkor a túlerő győzött az igazság ellen. Kegyetlen megtorlás következett.

A márciusi nap emléke tovább él és él nemzetünk emlékében, erőt és bátorságot ad a változást munkálóknak.

II. AZ 1848/49-ES FORRADALOM MAI ÜZENETE AZ ABÁDSZALÓKI REFORMÁTUS LELKIPÁSZTOR SZEMSZÖGÉBŐL.

1. BÁTORSÁG ÉS NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS ÜNNEPE.

Nem vagyunk másodrangú nemzet a földön, de Európában sem. Nem kell senkitől bocsánatot kérnünk, hogy élünk! Sőt engedélyt sem kell kérni, hogy „magyarok szeretnénk lenni”, hogy mi is szeretnénk megélni nemzeti identitásunkat. Elég volt abból a lelkiségből, mely így gondolkodik

„bocsánat, hogy én is élek!” Miért? Mert bennünket is Isten teremtett, Neki tetszett, hogy ide, Európa közepébe adjon otthont számunkra!

Mint nemzet összetartozunk: országhatárainkon belül, és a körülöttünk lévő országokhoz csatolt, magyar nemzet részeivel, hiszen ugyan az a vér folyik ereinkben, ugyanaz a vérszerződés köt össze: Árpád fiai vagyunk.

Országhatárainkon belül egy nemzethez tartozunk akkor is, ha különböző módon gondolkodunk: így vagy úgy, a biblia Istenében hívő, vagy különböző filozófiákat vallók, jobb vagy bal oldalán gondolkodók.

Látnunk kell, hogy gyermekeinknek, unokáinknak a jövőt nekünk, ma élő nemzedéknek kell biztosítani. **Legyen egyetlen kérdésünk:** mint sáfárok, akiknek számot kell adni sáfárságukról, azaz a nekünk adott történelmi időszakban megtettünk-e mindent Kárpát-medencei jövőjükért? Az 1840-s évek fiai hazafiakká lettek, ők megtették, akár életük odaáldozásával is azt, amit a nemzet akkor, és ott a jövő érdekében kimondatlanul is várt tőlük. Ezért olyan maradandó

és szívet melengető, lelkileg legmélyebb ünnepünk március 15.

2. VÁLTOZTATÁS IGÉNYE, VÁLTOZTATNI AKARÓK

Akkor, a Habsburg önkényuralom elleni változtatás igénye volt a kihívás. Ma: „a magyarság féltése, egyben a haza szeretete erőszakos nacionalizmus nélkül” (Hegedüs Lórántról megemlékező beszédből idézet) *teszi sürgős feladattá* a változtatás harcát.

Bajaink (diagnózis): értékválság, nemzet tudat hiánya, korszellem, kettős mérce alkalmazása. Közömbösség, megvezetés, zavart keltés, uszítás, megszállni, törni, zúzni. Megosztásra, ellenségeskedésre törekvés, a káosz érdekében. ***Kiknek jó ez, és mi a céljuk ezen erőknek?***

Örök igazság: „nincs olyan rejtett dolog, ami le ne lepleződne, és olyan titok, ami ki ne tudódna”(Mt. 10: 26). A biblia figyelmeztetése mindenkinek szól: „mert mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, asszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár

gonoszat.”(II. Kor. 5:10). Tehát féljük azt, akinek hatalma van arra, hogy „a lelket is, meg a testet is el tudja pusztítani a gyehennában”(Mt. 10:28)!

„Kulturnemzetté” válás egyetlen útja, *világos jövőkép: az ÉRTÉK, az ÖRÖK ÉRTÉK* visszaállítása. Tudatosan értékről, és nem értékekről kívánok szólni. Mai kór „parancsoló szükséglete”, megmaradásunk itt, a Kárpát-medencében, de a megöregedett „vén Európa” számára is, az egyetlen út ugyan az, amit első királyunk, ISTVÁN király megfogalmazott: **KRISZTUS!** Visszaállítani az Örök Isten által kijelölt utat, melyet végrendeletében a **TÖRVÉNYBEN** tárt a népek elé (10 Parancsolat). Így a **házasság**, mint egyetlen férfi és egyetlen nő, a Teremtő és Megváltó Isten színe előtt tett, szövetség esküje. A **család**: mint a gyermekek számára egyetlen biztonságot adó, és nevelő ereje viszi előre a **nemzetet**. Céltudatos életre nevelés eszköze lehet az iskolai hit- és erkölcstan órák visszaállítása, mely által lehetőséget kapnak gyermekeink, kikről így szól az Evangéliumban Jézus „engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek”(Mt. 19:14),

olyan életfelfogás meglátására, mely során, Isten, embertárs, felebarát, munka becsülete, a beszéd tisztasága, tisztesség, újra érték lesz. Nem elég elhatározni, meg kell valósítani, ezért **elvárásunk** úgy az egyházi, mint világi vezetőink felé, hogy magukon kezdjék! Lényük tükrözze azt, ami célt felmutatnak „a ti beszédekben az igen legyen igen, a nem pedig nem”(Mt. 5:37).

3. Törvény előtti egyenlőség, közös teherviselés, nemzeti bank, a magyar katonákat ne vigyék külföldre, ma is megfontolandó kívánalmak.

Szükséges úgy munkálkodni, hogy a nemzet érdeke legyen előtérben más érdekek, és más célok ellenében. Ez harcot, küzdelmet jelent.

Tehát szükség van a hívő közösségek imádságaira, a jóakarató emberek által nyújtott támogatásra.

Legyen hát áldás minden igyekezeten, mely a 48-as forradalom szellemiségét munkálja a 21. század második évtizedében nemzetünk jövője érdekében!

Köszönöm, hogy meghallgattak, elmondhattam
ezen gondolatokat!

És köszönöm egy kedves, nyugdíjas Tanár néninek
a segítségét!